

EUROPSKI PANEL GRAĐANA I GRAĐANKI O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI

Infomativna
brošura

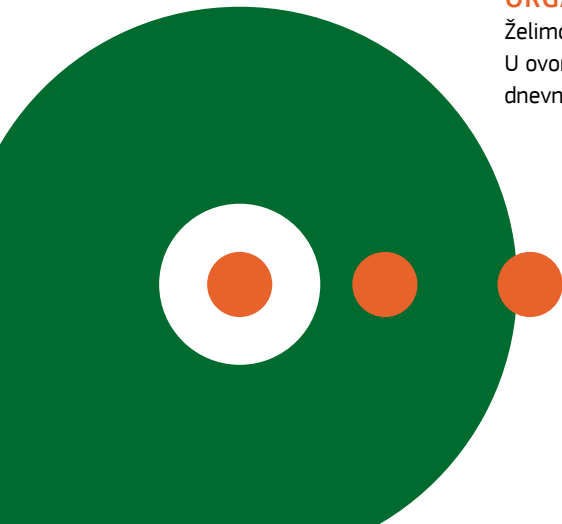
O ovoj Brošuri

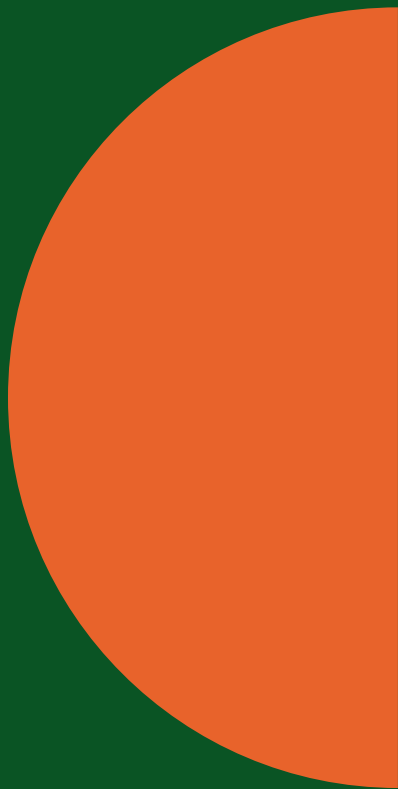
*Dobro došli u Europske građanske panele o energetskej učinkovitosti!
Prije svega, hvala što ste prihvatili sudjelovati u ovom procesu. Nadamo se da će vam biti informativan, zanimljiv i ugodan!*

Jedan ste od 150 nasumično odabranih sudionika za raspravu o energetskej učinkovitosti – dobro poznatoj temi koja je izbila u prednji plan tijekom nedavne energetske krize. Zajedno ćete razmotriti različite načine na koje svi mi – industrija, kućanstva, zajednice, javni i privatni sektor – možemo postati energetskej učinkovitiji na realističan i utjecajan način. Vaši zajednički uvidi i zaključci imat će ključnu ulogu jer će biti predstavljeni povjerenicima EU-a te će pridonijeti oblikovanju zakona i inicijativa EU-a u tomu području.

Ova „Informativna brošura” služi kao vodič kroz proces. Strukturirana je u ovih pet odjeljaka:

- 1. PROCES: KAKO FUNKCIONIRAJU EUROPSKI GRAĐANSKI PANELI?** 4
Cilj građanskih panela jest postavljanje građana u središte odlučivanja o javnim pitanjima. U ovom odjeljku ukratko ćemo vam objasniti kako taj proces funkcionira.
- 2. PREDMET RAZMATRANJA: NA ČEMU ĆU RADITI?** 6
Europska komisija okupila vas je da obavite određenu zadaću: ovdje možete pronaći pitanje na koje ste pozvani odgovoriti.
- 3. TEMA: ŠTO TREBAM ZNATI O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI?** 8
Ne morate biti stručnjak da biste sudjelovali u građanskom panelu. Naročito želimo čuti vaš stav na temelju vašeg iskustva i svakodnevnog života. Za početak vam nudimo određene osnovne informacije o energetskej učinkovitosti.
- 4. OSOBE KOJE STOJE IZA DOGAĐAJA: TKO JE ORGANIZATOR OVOG PANELA?** 12
Ovdje objašnjavamo različite ustanove i organizacije odgovorne za panele i njihove uloge.
- 5. LOGISTIKA: KAKVU ĆU POMOĆ DOBITI ZA ORGANIZACIJU TE PLAĆANJE PUTA I SMJEŠTAJA?** 14
Želimo vaše sudjelovanje učiniti što ugodnijim za vas. U ovom odjeljku govori se o vašem putu, smještaju, dnevnim troškovima i drugim praktičnim informacijama.

1/ Proces: kako funkcioniraju europski građanski paneli?

U građanskim panelima Europske komisije nasumično odabrani sudionici iz svih 27 država članica EU-a okupljaju se kako bi raspravljali o ključnim predstojećim zakonima i drugim inicijativama na europskoj razini. Na temelju vaših međusobnih rasprava izradit ćete preporuke koje će Europska komisija uzeti u obzir pri pripremi svojih politika.

Paneli su nastali nakon Konferencije o budućnosti Europe¹ koja se održala u razdoblju 2021 – 2022. Tada je 800 nasumično odabranih građana okupljeno u četiri europska građanska panela, od kojih je svaki održao tri sastanka. Sudionici su međusobno podijelili svoje poglede i ideje o gospodarstvu, socijalnoj pravdi, radnim mjestima, obrazovanju, kulturi, mladima, sportu, digitalnoj

transformaciji, demokraciji u EU, vrijednostima, sigurnosti, vladavini prava, klimatskim promjenama, zdravlju, migracijama i ulozi EU-a u svijetu. Na kraju panela sudionici su iznijeli 178 preporuka, što je kasnije utjecalo na 49 prijedloga i više od 300 povezanih mjera koje su proizašle iz Konferencije. Građani sudionici Konferencije smatrali su da bi im se trebale omogućiti slične, češće prilike za buduće sudjelovanje građana u donošenju europskih politika. Kao odgovor na to, predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen najavila je više građanskih panela radi savjetovanja s nasumično odabranim građanima o ključnim pitanjima EU-a.

Naknadni paneli bavili su se specifičnijim političkim temama: što učiniti s otpadom od hrane, prednostima i manama virtualnih svjetova te pravima i prilikama za učenje i studiranje u drugim državama EU-a. Sudionici su mogli međusobno komunicirati na svojem jeziku, i to zahvaljujući pomoći tumača.

Kao panelist, preuzet ćete palicu od dugog niza sugrađana Europljana – ovaj put – usredotočujući se na temu energetske učinkovitosti.

¹ Informacije o Konferenciji o budućnosti Europe možete pronaći ovdje:

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_hr

KAKO FUNKCIONIRAJU GRAĐANSKI PANELI?

Svaki se panel sastoji od 150 nasumično odabranih građana iz svih država članica EU-a i predstavnika raznolikosti EU-a, od kojih je jedna trećina mlađa od 26 godina, kako bi se osigurala kvalitetna rasprava među generacijama.

Građanski panel kombinira suradnički rad u malim skupinama (od oko 12 osoba) s plenarnim radom (svih 150 sudionika zajedno). U manjim radnim skupinama imat ćete priliku detaljnije raspravljati o različitim aspektima energetske učinkovitosti. Svih 150 sudionika također će se okupiti na plenarnim sjednicama kako bi čuli i raspravljali o povratnim informacijama manjih skupina.

Za provedbu tog rada panelistima će podršku pružati tim za pomoć. Taj tim čine stručnjaci za podršku skupinskom radu. Oni će pomoći da skupinski rad bude dinamičniji kako bi izvukli najbolje iz svakog pojedinca i skupine u cjelini. Također, građanima će pružiti niz alata za zajednički rad i kolektivno donošenje odluka. Podršku će vam pružati i pomoćnici na lokaciji, koji će vam davati praktične informacije, kao i stručnjaci za energetske učinkovitost, koji će vam po potrebi biti dostupni za savjetovanje tijekom cjelokupnog procesa.

GRAĐANSKI PANEL O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI

Uz ostalih 149 sudionika sastat ćete se u okviru triju sastanaka. Dva sastanka okupit će sve paneliste uživo u Bruxellesu, a jedan će se održati online:

- **1. sastanak:** 23. – 25. veljače 2024. (na lokaciji u Bruxellesu u Belgiji)
- **2. sastanak:** 15. – 17. ožujka 2024. (online putem alata za videokonferencije)
- **3. sastanak:** 12. – 14. travnja 2024. (na lokaciji u Bruxellesu u Belgiji)

2 / Predmet razmatranja: Na čemu ću raditi?

Panel-rasprave usredotočit će se na različite aspekte energetske učinkovitosti. Osobito će se raspravljati o tome kako različiti pojedinci, javna tijela, industrija, privatni sektor i drugi mogu biti energetske učinkovitiji na način koji ima najveći utjecaj, na primjer, na klimu, gospodarstvo, radna mjesta, zdravlje ili na energetske račune.

Konačne preporuke Panela uključit će se u političku inicijativu koju će Europska komisija usvojiti kasnije tijekom 2024. godine. Inicijativa je nadolazeća Preporuka EU-a o načelu „Energetska učinkovitost na prvom mjestu”, koja će također biti objašnjena u panel-raspravama uz potporu stručnjaka na tu temu. U tomu kontekstu, pitanje koje će voditi vaše rasprave tijekom Građanskog panela o energetske učinkovitosti glasi:

„Kako Europska unija može dati prioritet energetske učinkovitosti i osigurati njezine pune koristi za građane, javna tijela i poduzeća?”

TIJEKOM PRVOG SASTANKA

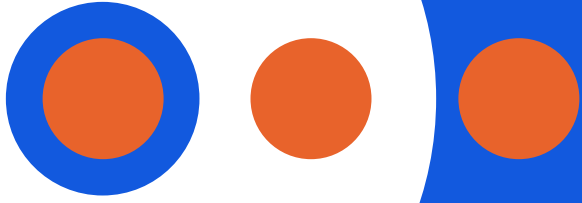
upoznat ćete se s temom energetske učinkovitosti te s akcijama koje Europska komisija već poduzima u tom području. Zajedno sa stručnjacima za proizvodnju, distribuciju i potrošnju energije bolje ćete razumjeti što energetska učinkovitost znači u vašem svakodnevnom životu, kroz razmjenu informacija s građanima koji dolaze iz različitih država EU-a, te izazove s kojima se EU suočava u ostvarivanju koristi od nje za europsko društvo.

TIJEKOM DRUGOG SASTANKA,

koji će se održati online, nastavit ćete razmjenjivati informacije i raspravljati o različitim idejama. Ovaj sastanak predstavljat će poveznicu između sastanaka: nadovezat ćete se na znanje i područja o kojima se raspravljalo tijekom prvog sastanka i kreativno ćete razmišljati o praktičnim rješenjima kako biste dali prioritet energetske učinkovitosti. Drugim riječima: u okviru toga drugog sastanka početak ćete formulirati ideje za preporuke. One će se odnositi na mjere koje svatko može poduzeti kako bi bio energetske učinkovit, od poduzeća do lokalnih zajednica, od javnih tijela do pojedinačnih potrošača. One mogu obuhvatiti preporuke, na primjer, o tome kako trošiti manje energije bez kompromisa, kako definirati održivu razinu potrošnje energije ili kako poboljšati energetske planiranje kako bi se bolje koristili ograničeni resursi.

TIJEKOM TREĆEG I POSLJEDNJEG SASTANKA

zajedno ćete dovršiti svoje preporuke. One će biti uključene u Europsku inicijativu, posebno u nadolazeću inicijativu Europske komisije o načelu „Energetska učinkovitost na prvom mjestu”. To znači testiranje i konsolidiranje vaših početnih ideja s drugom sastankom, na primjer, tako što ćete se zapitati jesu li te ideje pravedne za sve dionike društva. Razgovarat ćete o tome mogu li biti korisne u cijeloj Europskoj uniji i zadovoljavaju li najvažnije potrebe raznolikosti europskih građana. Također, razgovarat ćete o konkretnim mjerama koje one podrazumijevaju za poticanje održive promjene ponašanja.

3 / Tema:

Što trebam znati o energetskej učinkovitosti?

Sada kada znate malo više o procesu, usredotočimo se na samu temu. Sastavili smo ovaj kratki odjeljak kako bismo vam pomogli da bolje shvatite pitanje energetske učinkovitosti. Naravno, ne možemo obraditi svaki aspekt toga problema na svega nekoliko stranica. Odabrali smo znanja za koja smatramo da će vam biti korisna kao članu građanskog panela, a detaljnije informacije dobit ćete tijekom samog događaja.

Nadamo se da će vam ovaj odjeljak pružiti uvide koji će vam pomoći da razumijete prezentacije i doprinesete raspravama i aktivnostima Panela. To može biti samo prva početna točka. Budite sigurni da ćete dobiti detaljnije informacije o energetskej učinkovitosti tijekom panela i da ćete moći postavljati pitanja nakon početka sastanka.

1. RAZUMIJEVANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Poznati koncept može biti „štednja energije”. Štednja energije znači izbjegavanje rasipanja energije. Što manje energije trošimo, to moramo manje proizvesti. U praktičnom smislu, to znači smanjiti jačinu grijanja ili isključiti svjetla kada ih ne trebamo. Štednja energije najizravniji je način **trošenja manje količine energije i izbjegavanja rasipanja**.

Ali što je „energetska učinkovitost”? To znači trošenje **manje energije za obavljanje istog zadatka** kako bi se ostvarili jednaki rezultati i jednaka usluga. Na primjer, energetska učinkovitost u pogledu izolacije kuće znači trošenje manje količine energije za grijanje i hlađenje uz zadržavanje iste toplinske udobnosti. Drugi primjer: vožnja učinkovitijeg automobila koji troši manje goriva, ali ima istu brzinu i performanse.

Općenito, postoje dva načina za poboljšanje energetske učinkovitosti: (1) upotreba učinkovitije tehnologije ili proizvodnog postupka, na primjer, vožnja automobila s manjom potrošnjom goriva ili zamjena starog hladnjaka energetskej učinkovitim i (2) promjena ponašanja, na primjer, smanjenje jačine grijanja ili isključivanje svjetala kada ih ne trebamo.

Razumijevanje cijelog energetskeg sustava

Međutim, povećanje energetske učinkovitosti ne odnosi se samo na to koje tehnologije koristimo ili na naše ponašanje.

Energiju se mora proizvesti i distribuirati da bismo je mogli koristiti. Dakle, kako bismo bili energetskej učinkovitiji kao društvo, moramo razmišljati i o **cjelokupnom energetskeg sustavu** i njegovom planiranju. Energetske se sustav sastoji od tri komponente: proizvodnje energije, distribucije energije i potrošnje energije.

Objašnjenje načela „Energetska učinkovitost na prvom mjestu” (Energy Efficiency First - EE1st)

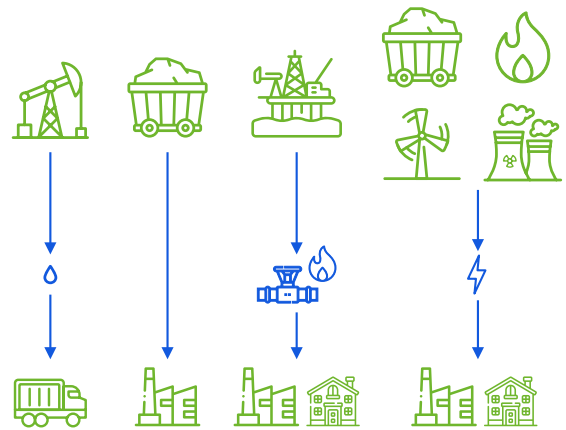
Energetska učinkovitost na prvom mjestu **vodeće je načelo koje prioritet daje energetskej učinkovitosti** u odnosu na skuplje alternative u korist građana, javnih tijela i poduzeća. Ili, drukčije rečeno: cilj načela EE1st jest uspostavljanje jednakih temelja za ulaganja **na strani ponude i na strani potražnje**. To znači da se pri donošenju energetskeg planova ili odluka o ulaganju u obzir uzimaju sve dimenzije energetske učinkovitosti: uključujući proizvodnju i potrošnju. Cilj je osigurati da te mjere budu korisne ili isplativije od drugih mjera. U praksi, načelom EE1st želi se postići energetska učinkovitost u proizvodnji, distribuciji i potrošnji energije kroz **razmatranje različitih alternativa** među različitim mogućim mjerama u cijeloj Europskej uniji. U nastavku donosimo primjer primjene ovog načela u odlukama planiranja: umjesto povećanja proizvodnje topline i kapaciteta mreže za distribuciju topline, vlada odlučuje pokrenuti opsežan program za obnovu zgrada. Bolje izolirani domovi zahtijevaju manje topline, što znači da se treba proizvesti i distribuirati manja količina energije. Primjena načela EE1st znači uzimanje u obzir i drugih opcija osim povećanja obujma ili proizvodnje.

Uz EE1st razmatraju se svi izbori, **procjenjuju se troškovi i koristi** te se odlučuje za najbolju alternativu koja donosi **najveću korist** društvu u cjelini jer energetska učinkovitost pruža troškovno optimalne izbore.

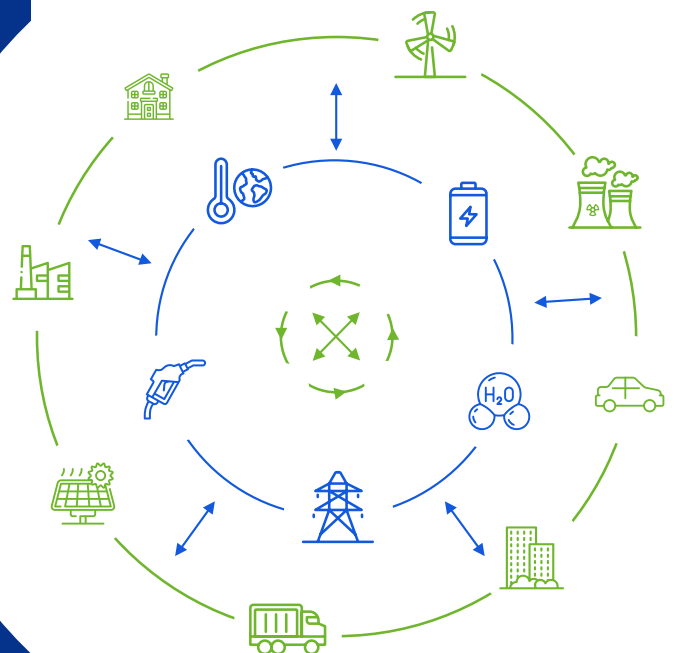
ENERGETSKI SUSTAV DANAS

linearni i neekonomični tokovi energije,
samo u jednom smjeru

BUDUĆI INTEGRIRANI ENERGETSKI SUSTAV EU-A

tokovi energije između korisnika i proizvođača,
smanjeno gubljenje resursa i novca.

- **Proizvodnja energije:**

Energija se može proizvoditi iz različitih izvora. Ti su izvori fosilna goriva (ugljen, plin, nafta), nuklearno gorivo ili obnovljivi izvori (vjetar, solarna energija, voda, biomasa). Na primjer, ugljen se može sagorijevati radi proizvodnje električne energije ili topline, a nafta ili biogoriva koriste se za mobilnost. To se naziva i „strana opskrbe”.

- **Distribucija energije:**

Energija se mora prenijeti od proizvođača do potrošača da bi se mogla koristiti. Distribucija energije zahtijeva infrastrukturu koja se sastoji od mreža za električnu energiju, cjevovoda za naftu i plin ili mreža za distribuciju topline.

- **Potrošnja energije:**

Energija se troši na različite načine: napajanje uređaja, vožnja automobila, proizvodnja robe ili materijala, grijanje zgrada. U potrošače energije spadaju građani, javna tijela ili poduzeća. To se naziva „strana potražnje”.

Kako bi se poboljšao cjelokupni energetski sustav i promovirala energetska učinkovitost u svim državama članicama, Europska komisija odlučila je ojačati načelo „Energetska učinkovitost na prvom mjestu”.

² Publikaciju na različitim jezicima možete pronaći ovdje: https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-systems-integration/eu-strategy-energy-system-integration_en?e-trans=bq&etransolve=1

2. POLITIČKI KONTEKST NAČELA „ENERGETSKA UČINKOVITOST NA PRVOM MJESTU” NA RAZINI EU-A

Energetska učinkovitost predstavlja ključni element kada je riječ o tome kako se može odvijati energetska tranzicija. Ona ima potencijal za rješavanje propusta i nedostataka trenutačne arhitekture energetskog sektora, **smanjenje troškova za društvo** i osiguravanje najodrživijeg rezultata energetske tranzicije. Svi sektori koji koriste energiju, kao što su zgrade, promet ili industrija, mogu igrati ulogu „**aktivnih potrošača**”, a EE1st će osigurati da se ta aktivna uloga potrošača iskoristi u punom potencijalu kako bi se povećala učinkovitost energetskog sustava i eliminirao svaki oblik rasipanja energije.

Energetska učinkovitost ključna je za energetska tranziciju i dio je cilja da Europska unija **do 2050. postane ugljično neutralna**. Ugljična neutralnost znači da se emisije ugljika smanjuju gotovo na nulu kako bi se smanjili štetni učinci klimatskih promjena. Veliki dio ugljičnih emisija EU-a povezan je s korištenjem energije unutar EU-a. Stoga je smanjenje potrošnje energije kroz energetska učinkovitost nužan korak. Energetska učinkovitost stoga igra **ključnu ulogu** u energetska i klimatska politici EU-a te u njihovoj provedbi u državama članicama EU-a. Postavljanje energetska učinkovitosti u središte našeg društva **logičan je korak ka smanjenju potrošnje energije**, optimizaciji tokova energije i eliminiranju skupog rasipanja energije uz očuvanje iste udobnosti, usluga i slobode.

U tu svrhu Europska unija postavlja načelo „Energetska učinkovitost na prvom mjestu” (EE1st) kao vodeće načelo energetska tranzicije. To načelo uređeno je **Direktivom o energetska učinkovitosti**. Direktiva je pravni akt Europske unije koji postavlja cilj koji države EU-a moraju postići. Međutim, na pojedinim je državama da osmisle sopstvene zakone o načinu postizanja tih ciljeva. Direktiva o energetska učinkovitosti iz 2023. daje načelu „Energetska učinkovitost na prvom mjestu” **snažniju ulogu u donošenju politika, planiranju i odlukama o ulaganjima**.

3. KOJE KORISTI MOŽEMO OČEKIVATI OD PROMOVIRANJA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI?

Kao što je već spomenuto, energetska učinkovitost ključna je za smanjenje ugljičnih emisija, što se posebno odnosi na proizvodnju energije. Što se manje stakleničkih plinova emitira tijekom proizvodnje energije, npr. u elektranama na ugljen, to se EU bolje može boriti protiv klimatskih promjena. Ali energetska učinkovitost ima puno više efekata. Te šire koristi dobre su podjednako za pojedince i za društvo.

Energetska učinkovitost smanjuje račune za energiju i povezane troškove za građane i poduzeća, zahvaljujući čemu oni troše manje novca na energiju. Ali energetska učinkovitost usto je financijski korisna za nacionalne i lokalne vlasti. Smanjuje ukupne sistemske troškove jer iziskuje manje ulaganja u proizvodnju i distribuciju energije. Tako doprinosi **smanjenju javnih troškova**, omogućujući bolju raspodjelu državnog proračuna.

Energetska učinkovitost također **poboljšava konkurentnost poslovanja** na dvjema razinama. Poduzeća mogu prodavati inovativne tehnologije ili usluge energetska učinkovitosti. Nadalje, energetska učinkovita poduzeća imaju usporedivu prednost u odnosu na konkurente koji imaju veće troškove za energiju.

Potrošnjom energije ne emitira se samo ugljični dioksid, već i druge štetne tvari, kao što su čestice. To su mikroskopske čestice u zraku koje mogu prodrijeti duboko u pluća i štetne su za zdravlje. Smanjena potrošnja energije stoga također **poboljšava zdravlje ljudi boljom kakvoćom zraka**.

Države članice EU-a većinu svog goriva uvoze iz drugih država. Smanjenjem potrošnje energije stoga se smanjuje taj uvoz goriva. Time će se **povećati otpornost našeg gospodarstva**, kao i **sigurnost naše opskrbe energijom**. To je posebno važno u kriznim ili ratnim vremenima, kao što su pokazali nedavni događaji.

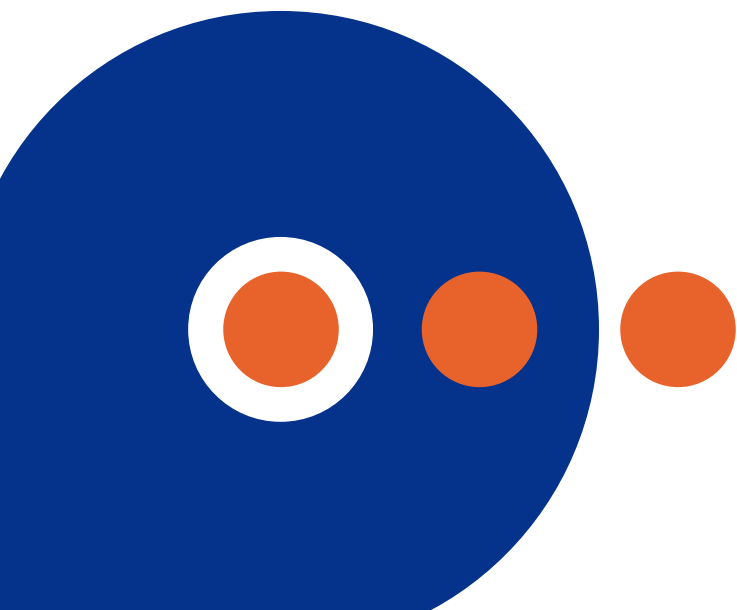
Naposletku, poboljšana energetska učinkovitost nudi poslove koji zahtijevaju bolje kvalifikacije i mogućnosti osposobljavanja. Razvoj i provedba novih tehnologija energetska učinkovitosti iziskuju visoku razinu znanja. Bolje osposobljena radna **snaga znači bolje plaćene poslove i bolje mogućnosti zapošljavanja**.

³ Vrste zakonodavstva EU-a

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law/types-legislation_hr

⁴ Direktiva o energetska učinkovitosti:

https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-directive_en

4. ŠTO MOŽE SPRIJEČITI ENERGETSKU UČINKOVITOST?

Dakle, ako je energetska učinkovitost toliko korisna za društvo i pojedince, zašto nije naprednija? Koje su prepreke za povećanje energetske učinkovitosti? Kao prvo, postoji nedostatak informacija. Energetska učinkovitost tek je nedavno postala popularnom temom javne rasprave. Brojni građani, poduzeća i javna tijela nisu svjesni njezinih koristi. To se odnosi i na nedostatak informacija o mogućnostima i ulaganjima u energetska učinkovitost.

Prijelaz na energetska učinkovitije tehnologije često iziskuje početna ulaganja. Cijena takvih ulaganja može biti prilično visoka. Potrošačima i poduzećima često nedostaju sredstva za učinkovitije tehnologije ili robu, iako bi takvo ulaganje dugoročno moglo biti gospodarski korisno.

Još jedna prepreka većoj učinkovitosti može se nalaziti u različitim korisnicima, što se naziva i „podijeljenim poticajima”. Katkad osoba koja ulaže u energetska učinkovitost nema izravnu korist od ulaganja. Na primjer, ako vlasnik obnovi svoju zgradu ili kupi novi sustav grijanja, samo najmoprimac ima koristi od nižih računa za energiju.

Ulaganje u energetska učinkovitost ne zahtijeva samo financiranje, već i radnu snagu za provedbu mjera. Iako su neke države članice EU-a pogođenije od drugih, općenito postoji nedostatak kvalificiranih radnika, posebno za obnovu zgrada. Međutim, postoje i negospodarske prepreke koje su povezane s našim obrascima ponašanja: ljudi, kao potrošači, u poduzećima ili u javnim tijelima, često više vole „status quo”. Ako je nešto djelovalo u prošlosti, zašto to mijenjati?

Također, istraživanja su pokazala da se dobit od energetske učinkovitosti često umanjuje promjenom ponašanja potrošača ili proizvodnih procesa. Poboljšanja učinkovitosti često dovode do smanjenja troškova koji pružaju mogućnost kupnje više poboljšanih proizvoda ili drukčijeg korištenja proizvoda. Na primjer, napredak u učinkovitosti motora može dovesti do većih i težih automobila ili duljih svakodnevnih vožnji vozača. To se naziva „povratni učinak”.

Štoviše, na napredak i primjenu mjera energetske učinkovitosti u EU-u mogu utjecati regulatorne prepreke. To može uključivati zastarjelo zakonodavstvo, nedosljednost i/ili nedostatak usklađenosti među državama članicama EU-a, složene administrativne zahtjeve, neadekvatne poticaje (na primjer, usmjerene na fosilna goriva). Napori za prevladavanje tih prepreka uključuju kombinaciju zakonodavnih reformi, odgovarajućih financijskih poticaja i suradnje među državama članicama EU-a.

5. ŠTO SE MOŽE UČINITI NA RAZINI EU-A? KOJE SU POLUGE DOSTUPNE GRAĐANIMA?

Kako bi se riješile navedene prepreke, EU je poduzela niz mjera u pogledu politika koje donosi. Navedena nadolazeća preporuka uključivat će sektorske smjernice o primjeni načela „Energetska učinkovitost na prvom mjestu”.

Komisija svake godine donosi svoj godišnji program rada s popisom najvažnijih mjera koje će poduzeti u narednoj godini. Programom rada javnost i druge ustanove obavještavaju se o našim političkim obvezama u pogledu predlaganja novih inicijativa, povlačenja prijedloga u postupku donošenja i preispitivanja postojećeg zakonodavstva EU-a. Vaš će rad biti uključen u Program rada za 2024. godinu.

Građani mogu djelovati na različite načine kako bi poboljšali energetska učinkovitost. Kao prvo, mogu započeti razmišljanjem o vlastitu ponašanju u pogledu potrošnje energije. Mogu postati informiraniji i upućeniji. Međutim, kada je riječ o političkoj razini, građani mogu zahtijevati od donositelja odluka da uvedu ili poboljšaju propise koji poboljšavaju energetska učinkovitost i energetska planiranja. Iako ovisi o različitim nacionalnim kontekstima, te mjere mogu obuhvatati informativne i kampanje za podizanje razine svijesti, obuke, revizije, pružanje financijskih poticaja, zabrane, ulaganja u infrastrukturu kao što je javni prijevoz ili podupiranje inicijativa u zajednicama. Kako bi se dala prednost energetska učinkovitosti u procesima planiranja, EU može odrediti okvir politike za države članice za provedbu načela „Energetska učinkovitost na prvom mjestu”, a građani bi trebali imati pravo glasa u oblikovanju tog okvira.

4 / Tko je organizator ovog panela?

Građanski panel o energetskej učinkovitosti organizira Europska komisija (Glavna uprava za komunikaciju i Glavna uprava za energiju) uz podršku organizacija ifok (glavni izvođač), Missions Publiques, BeenThereDoneThat, Waterbear, Scope, Harris Interactive, Le Terrain i VO Europe.

Panelne rasprave usmjeravat će i savjetovati namjenski „Odbor za znanje”, čiji su članovi:

Arianna VITALI ROSCINI

(glavna tajnica, Koalicija za štednju energije, Italija)

Camille DEFARD

(voditeljica Energetskog centra Jacques Delors, Francuska)

Claire ROUMET

(Politika i strateška partnerstva EU-a, Energetski gradovi, Francuska)

Goda PERLAVICIUTE

(profesorica psihologije okoliša, Sveučilište u Groningenu, Litva)

Wyste GORTER

(Mladi istraživač psihologije okoliša, Sveučilište u Groningenu, Nizozemska)

Jan ROSENOW

(Direktor europskih programa, Projekt regulatorne pomoći (RAP), Njemačka)

Reinhard SIX

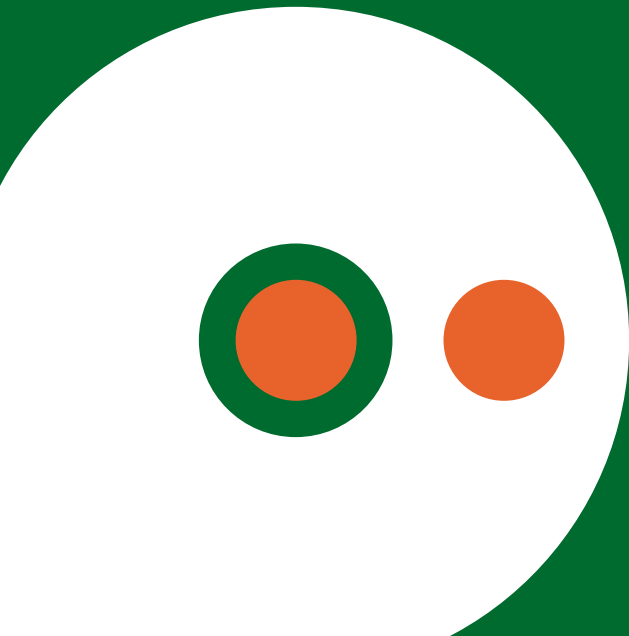
(neovisni savjetnik, stručnjak za financiranje energetske učinkovitosti, Njemačka)

Yves MARGINAC

(voditelj Odjela za energiju nuklearnih i fosilnih goriva, Institut négaWatt, Francuska)

Claudia CANEVARI

(Službenica za politiku, Jedinica za energetske učinkovitost: Politika i financiranje, Glavna uprava za energiju, Europska komisija)

5 / Praktične informacije

Radujemo se što ćemo vas pozdraviti na Europskim građanskim panelima o energetske učinkovitosti, koji će početi u petak, 23. veljače, u Bruxellesu u Belgiji. U nastavku pogledajte neke praktične informacije za pripremu putovanja i sudjelovanja na sastancima. Podsjećamo vas:

dva sastanka održat će se uživo (u Bruxellesu), a jedan će se održati online (programi u petak i nedjelju bit će poludnevni):

- **1. sastanak**
23. – 25. veljače 2024.
(na lokaciji u Bruxellesu u Belgiji)
- **2. sastanak**
15. – 17. ožujka 2024.
(online)
- **3. sastanak**
12. – 14. travnja 2024.
(na lokaciji u Bruxellesu u Belgiji)

1. TROŠKOVI

Naknada troškova od 90,00 EUR bit će osigurana za svaku konferenciju i dan putovanja. Naknade se isplaćuju nakon održanih sastanaka, a sudjelovanje se potvrđuje na popisu nazočnosti.

2. LOGISTIKA

ORGANIZACIJA PUTOVANJA

Dobili ste ili ćete dobiti plan putovanja i e-karticu. Ako imate dodatnih pitanja u vezi s vašim putovanjem, obratite nam se na info@futureu.events ili nazovite +32 460 22 40 27.

Prijevoz po dolasku: po dolasku u zračnu luku ili na željeznički kolodvor dočekat će vas osoblje Panela europskih građanskig panela s pločom ili plakatom dobrodošlice te će vas otpratiti na autobus. Ako ne možete pronaći osoblje, nazovite +32 460 22 40 27.

Zrakoplovom: u zračnoj luci, nakon preuzimanja prtljage, idite do info-pulta u terminalu za dolaske gdje će vas čekati naše osoblje.

Vlakom: na željezničkom kolodvoru Bruxelles Midi idite do kafića Prêt à Manger, gdje će vas naše osoblje čekati pokraj ploče/plakata dobrodošlice.

U hotelu: bit će organizirani autobusni prijevoz od hotela do prostora Europske komisije, gdje će se paneli održavati. Prije predviđenog vremena polaska pojavite se i predstavite u glavnoj dvorani hotela. Naš će vas tim ispratiti do autobusa. Ako biste si radije sami organizirali prijevoz do prostorija Europske komisije, prije polaska obavijestite naš tim za podršku.

Nakon dolaska u Bruxelles: ako se nakon sastanaka organiziraju društveni događaji, kao što su večere, organizirat će se grupni prijevoz autobusom iz prostora Europske komisije na mjesto održavanja društvenog događaja. Nakon toga organizirat će se grupni prijevoz autobusom od mjesta održavanja događaja u hotel. Naravno, možete slobodno istraživati grad nakon društvenog događaja i samostalno se vratiti u hotel.

Prijevoz po odlasku: organizirat ćemo prijevoz od vašeg hotela do zračne luke / željezničkog kolodvora. U predvorju hotela na oglasnoj ploči bit će naznačeno vrijeme polaska.

SMJEŠTAJ

Naš će vas tim dočekati po dolasku u hotel. Za vas smo rezervirali jednokrevetnu sobu s doručkom i besplatnim bežičnim Wi-Fi-jem. Potvrdu rezervacije potražite u podacima poslanim e-poštom. Napominjemo da ćete svedodatne troškove (npr. mini-bar, posluživanje u sobi, telefon, hotelski bar, praonica rublja, rani dolazak ili kasni odlazak itd.) snositi sami, a ne organizatori. Sve dodatne troškove podmirite izravno u hotelu prije odlaska.

3. RAZNO

- **Pravila o odijevanju**

Ponesite odjeću u stilu ležerne elegancije za sastanke, toplu jaknu i šal, vodootporni zimski kaput te tople udobne cipele i kišobrane za boravak na otvorenom. Temperature će vjerojatno biti oko 7 °C i nešto više u travnju, ali pripremite se za promjenjivo belgijsko vrijeme!

- **Pijaća voda**

U Belgiji se voda iz slavine može piti. Voda u boci ili filtrirana voda dostupna je i nudit će se tijekom svih sastanaka, obroka i društvenih događaja.

- **Vremenska zona**

(Trenutno vrijeme je CET - srednjoeuropsko vrijeme (UTC/GMT +1 sat i UTC+2 od 31. ožujka).

- **Turističke informacije**

Bruxelles se može pohvaliti bogatom poviješću, arhitekturom, gastronomijom, kulturom i još puno toga! Slobodno posjetite web-mjesto regije glavnog grada Bruxellesa kako biste otkrili sve kulturne aktivnosti koje se nude tijekom vašeg boravka.

- **Kontakt**

Naš će tim biti dostupan prije i tijekom sastanaka. Ako naidete na poteškoće pri dolasku ili ako su vam se podaci o letu promijenili, obratite nam se putem e-pošte: info@futureu.events.

- **Prevođenje**

Sastanak će biti dostupan na 24 jezika zahvaljujući timu stručnih prevoditelja. Kako biste im pomogli, govorite razgovijetno i izbjegavate prebrzo govorenje tijekom sastanka.

4. PRISTUP ZGRADI

Prvi i posljednji vikend Panela održavat će se u prostorijama Europske komisije u Bruxellesu. Više informacija o točnim zgradama i sobama potražite na dnevnom redu. U zgradu Europske komisije može se ući predočenjem propusnice za posjetitelje („V-pass“). „V-pass“ ćemo vam prije događaja poslati e-poštom. Ne zaboravite se registrirati putem ovog e-maila kako biste dovršili postupak i dobili svoj QR kôd za V-pass. Ako niste primili svoj V-pass prije događaja, obratite nam se putem e-pošte: info@futureu.events

Napominjemo da može biti potrebno najmanje 20 minuta za obavljanje sigurnosne provjere pri ulasku u zgradu Europske komisije. Pripremite V-pass, osobnu iskaznicu ili putovnicu jer će zaštitari tražiti da ih predočite.

Svi sudionici:

- moraju pokazati valjanu putovnicu ili osobnu iskaznicu prije ulaska u zgradu
- moraju biti podvrgnuti sigurnosnoj provjeri na ulazu u zgradu
- morali bi imati pozivno pismo ili bilo koji drugi dokument u kojem je jasno naznačeno njihovo sudjelovanje (npr. e-pošta za registraciju).

5. PULT ZA POMOĆ, PRISTUP INTERNETU

Na ulazu u prostorije za sastanke bit će smješten pult za pomoć. Naše će vam osoblje pomoći i odgovoriti na sva pitanja koja budete imali. Internetu možete pristupiti putem Wi-Fi hotspotova. Lozinke će se podijeliti na dan sastanka.

6. PRISTUPAČNOST

Prostorije Europske komisije u potpunosti su pristupačne osobama s invaliditetom. Tijekom registracije putem interneta navedite imate li posebne potrebe i uvjete u pogledu ishrane.

